

Европейски съюз

**ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
“ИНОВАЦИИ И
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ”
2014-2020**

ОП „Иновации и конкурентоспособност“ Напредък в подготовката на програмата

- Извършени са **качествено проучване** и **национално представително проучване** по отношение на настоящата ОП „Конкурентоспособност“. Целта е да се очертаят основните трудности и да се формулират конкретни предложения или насоки за промяна в следващия програмен период.
- В процеса на разработване на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 се цели постигане на активен **диалог с всички заинтересовани страни** за идентифициране на действителните нужди на бизнеса и постигане на конкурентоспособно развитие на икономиката.
- Проведени са **две официални заседания** на тематичната работна група за разработване на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (първото на 26.04.2013, второто на 11.07.2013).
- Проект на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е изпратен за първи кръг технически консултации с Европейската комисия.
- Стартирани са **процедури за избор на консултанти**, които да подпомогнат процеса по разработване на новата оперативна програма и да извършат **цялостен анализ на текущата ОПРКБИ 2007-2013**, също така независима **предварителна (ex-ante) и екологична оценка на ОПИК 2014-2020**.

ОП „Иновации и конкурентоспособност“ Идентифицирани основни проблеми пред икономиката

- **Идентифицирани основни проблеми пред икономиката:**
  - България е най-слабо развита страна-членка (БВП на човек от населението - 45 % от средното за ЕС)
  - ниска степен на иновативност на българските предприятия
  - ниска степен на интернационализация на дейността
  - висока степен на енергийна неефективност на производствата
  - ресурсоемкостта на производството и структурата на износа (основан предимно на износа на суровини и материали и стоки със сравнително ниска добавена стойност)
  - ниска производителност на труда
  - затруднен достъп до източници на финансиране
  - недостатъчна подкрепа за стартиращи предприятия и иновативни компании

ОП „Иновации и конкурентоспособност“

Основни предизвикателства пред икономиката. Визия и бюджет на ОПИК

● Основни предизвикателства

- *Постигане на ускорен темп на растеж на икономиката с цел „догонващо развитие“ (catch-up development);*
- *Гарантиране на устойчив темп на растеж - с акцент върху екологията и енергетиката;*

● Визия

- *Към 2020 г. България е страна с ресурсно-ефективна, еколого-съобразна индустрия и конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна професионална реализация на човешкия капитал и развитие на регионите съобразно специфичните дадености.*

- **Индикативно финансиране от ЕФРР: 1 037,14 млн. евро**

ОП „Иновации и конкурентоспособност“

Приоритети

Приложими приоритетни области, определени от ЕК

2. Благоприятна за иновации бизнес среда

- Подкрепа за развитието на бизнеса
- Улесняване на достъпа до финансиране и модерни бизнес услуги за МСП и нововъзникващи предприятия
- Подкрепа на частни инвестиции за изследвания и иновации, инфраструктура и капацитет

4. Екологосъобразна и ефективно използваща ресурсите икономика

- Насърчаване на нисковъглеродна икономика, енергийна ефективност и ВЕИ

Обща стратегическа рамка за периода 2014-2020 г.

Тематична цел 1. Засилване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите

Тематична цел 3. Повишаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия

Тематична цел 4. Подпомагане на прехода към нисковъглеродна икономика

Тематична цел 6. Защита на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност

ОП „Иновации и конкурентоспособност“

ПРИОРИТЕТНА ОС 1:
„Предприемачество, експортен и производствен потенциал“

1.1. Технологично развитие и иновации

1.2. Конкурентоспособност и продуктивност на предприятията

ПРИОРИТЕТНА ОС 2:
„Зелена и ефективна икономика“

2.1. Зелена икономика и ресурсна ефективност

2.2. Енергийни технологии и енергийна ефективност

ПРИОРИТЕТНА ОС 3:
„Техническа помощ“

ОП „Иновации и конкурентоспособност“

Подход (1/2)

● **Подход**

- Мерките трябва да мобилизират **по-голям частен ресурс**, за да служат като катализатор за икономическо развитие, а не като краен източник на финансиране.
- Процедурите трябва да са максимално опростени от гледна точка на административната тежест – **фокус върху постигане на резултати**, а не върху формата.
- Трябва да се **приоритизират сектори**, за да се постигне значим ефект от ограничен публичен ресурс (***Иновационна стратегия за интелигентна специализация до 2020 и Национална стратегия за насърчаване развитието на малките и средни предприятия 2014-2020***), без да се изключват други сектори от въздействие предвид динамичната среда.
- Задаване на **ясни цели и индикатори** за измерване на успеха на всеки проект и всяка мярка; както и мониторинг на постигнатите резултати от самото начало на програмата.

- **Приемственост**, а не радикална промяна в **целите и задачите**, тъй като както през настоящия, така и през бъдещия период след 2014 г. те остават уместни, **НО**
- **Постоянни усилия за пълното им постигане** въз основа на **придобития досега оперативен опит** от трудностите и успехите при изпълнението на оперативната програма за 2007-2013 г.
- Комбинация **от концентрация и взаимодействие** с цел създаване на зони на критична маса в икономиката, които могат да бъдат в основата на развитието в бъдеще.
- Постепенно фокусиране върху **регионални инициативи** на основата на **естествената концентрация на предприятията, образователен/научен капацитет и потенциал за конкурентоспособност** (за износ).
- **Управленска гъвкавост** на ниво приоритети между схемите за безвъзмездна помощ и финансов инженеринг.

ПО 1: Предприемачество, експортен и производствен потенциал (1/2)

Фокус

Засилване на експортния и производствения капацитет на предприятията, технологично развитие, трансфер на знания и технологии и иновации, които водят до повишаване на конкурентоспособността и продуктивността на предприятията и създаване на нови възможности на международните пазари.

Примерни дейности (1)

- разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в иновативни предприятия
- насърчаване на инвестициите в НИРД, включително в партньорство с научноизследователски организации и други предприятия с цел засилване на сътрудничеството между бизнеса и научните среди
- насърчаване развитието на съвместни инициативи за изследвания и иновации
- подкрепа за иновативни стартиращи предприятия

Примерни дейности (2)

- подкрепа за развитие на инфраструктура за иновации и изследвания
  - тематично фокусирани сертифициращи и измервателни лаборатории
  - лаборатории за изпитвания и доказване на концепции на опитни образци и полезни модели
  - технологични центрове, специализирани по сектори
  - развитие и надграждане на пилотния проект за технологичен парк „София Техпарк“

ПО 1: Предприемачество, експортен и производствен потенциал (2/2)

Фокус

Засилване на експортния и производствения капацитет на предприятията, технологично развитие, трансфер на знания и технологии и иновации, които водят до повишаване на конкурентоспособността и продуктивността на предприятията и създаване на нови възможности на международните пазари.

Примерни дейности (3)

- обновление и усъвършенстване на технологиите с цел подобряване на производителността и повишаване на ефективността на използването на ресурсите чрез въвеждане на водещи технологични решения
- инвестиционна подкрепа за въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги, производство и методи на разпространение, приложения за електронна търговия и други
- подкрепа за развитието на съществуващи клъстери и подпомагане на новосъздадени такива в случай на обоснована необходимост

Примерни дейности (4)

- подобряване на производствените процеси в предприятията
  - въвеждане на международно признати стандарти и покриване на изискванията за сертифициране на качеството
  - въвеждане на интегрирани системи за управление на ресурсите в предприятията, системи за автоматизирано проектиране, инженерна дейност и производство и други
- подкрепа за бързорастящи предприятия
- предоставяне на услуги за подкрепа на бизнеса, в т.ч. интернационализация, популяризиране и маркетинг на туризма

Фокус

Повишаване на енергийната и ресурсната ефективност на предприятията чрез въвеждане на ниско-въглеродни технологии, екоиновации и мерки в подкрепа на повишаване на енергийната ефективност.

Примерни дейности (1)

- внедряване на високотехнологични решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини
- внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения
- внедряване на съвременни безотпадни технологии
- внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали

Примерни дейности (2)

- внедряване на технологии за производство на „зелени продукти“
- консултантски услуги за идентифициране на мерки за подобряване на ресурсната ефективност и устойчиво използване на суровините
- подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията
- разработване на методики за оценка и въвеждането на финансови и други механизми в областта на енергийната ефективност и ВЕИ, както и популяризирането ѝ

ОП „Иновации и конкурентоспособност“

Инструменти и бенефициенти

- **Индикативни инструменти за изпълнение на програмата**
  - Грантове за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
  - Ваучери и други подобни опростени договорни инструменти
  - Финансови инструменти: гаранционни схеми, заемаен капитал, допълващо финансиране и др.

- **Индикативни бенефициенти**
  - микро, малки, средни и големи предприятия или техни обединения (в т.ч. клъстери), включително партньорства с научноизследователски организации; „София Техпарк“; агенции, ведомства и организации на бизнеса и други юридически лица, които са свързани с предоставянето на услуги за подкрепа на бизнеса и подобряване на бизнес-средата.

- **Приоритетна ос 3: Техническа помощ**

Благодаря за вниманието!

Елена Иванова

Старши сътрудник по УЕПП

Отдел „Програмиране, наблюдение и оценка на оперативната програма“

Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност"

Министерство на икономиката и енергетиката

София, ул. "6-ти септември" № 21

Телефон: 02 9329 262

elena.ivanova@mee.government.bg